ARMÉNIEN

Դա կարող է վերաբերել ամենքին

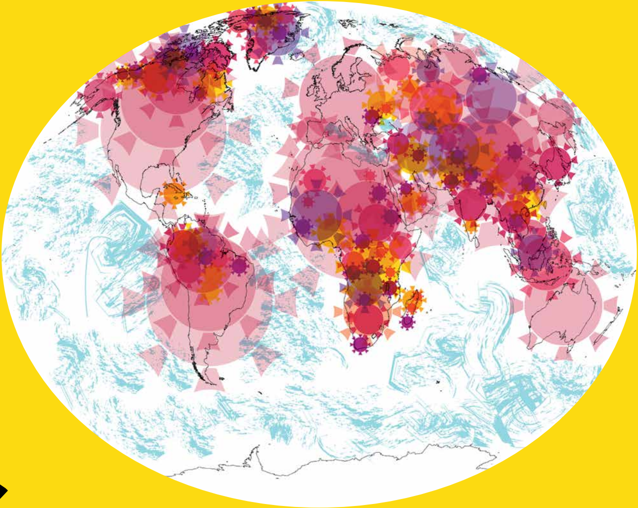

Հեպատիտ B և C...

... ու Մենք

Այս գրքույկը համատեղ աշխատանքի արդյունք է, որ կատարվել է «հասարակական» և «մասնագիտացված» խմբերի կողմից Պրոմեթեյի, Իզերում Հեպատիտների ցանցի համակարգությամբ:

Խորին շնորհակալություն մասնակիցների՛ն

Abdalouhab, Abdelhakim, Aïcha, Alexandre, Anouch, Elisabeth, Fatima, Fitim, Iulia, Jaspal, Kanga, Lukoki-Lady, Magribe, Marie, Naadire, Narine, Orzhen, Paruire, Pratima, Rudi, Shadi, Shkumbim, Spartak, Taulant, Valon, Wajdi, Yeseda, Zinfira, ...

Աշխատանքային խմբի մասնագիտական կազմին և կազմակերպող կոմիտեին

Denise Bezet (IDE, le CATA LPA), **Marc Brisson** (coordinateur ODPS), **Gaëlle Dubruc** (coordinatrice COREVIH), **Dr Bruno Froissart** (HGE libéral), **Nathalie Hannhart** (psychologue de la prévention, Prométhée), **Dr Marie-Noëlle Hilleret** (PH, CHU Grenoble), **Messaouda Ahdjila-Khellaf** (animatrice socio-éducative, CADA le Cèdre), **Elhadji M'Baye** (sociologue, ORSPERE/Samdarra), **Hélène Mollard** (assistante, Prométhée), **Nathalie Muller** (IDE, CHU Grenoble), **Pascal Pourtau** (coordinateur, CRIPS), **Jonathan Quard** (chargé de prévention, AIDES), **Saadia Safsaf** (IDE, ODTI), **Thierry Trilles** (coordinateur AIDES) **et Simon** (élève IDE, ODTI).

Կամավոր և ADATE-ի ու EPU-ի թարգմանիչներին

Nerxhivane Elbasani, Maximilien Pofelski, Jessica Howkins, Fares Gueddah, Achot Akopian, Zrinka Radic, Juliette Lalanne, Vaclav Capek, Karine Maura, Irina Rafaelyan, Paolo Fonti, Angelo Lemma, Tatiana Badin, Battulga Enkhbayar, Rahim Ebrahim, Joanna Pofelski, Abinoan Siqueira, Aurora Tatu, Christina Moreva, Phongsub Montiya, Sercan Genc.

Ինչպես նաև խմբերի ղեկավարներին և այն կազմակերպություններին, որոնք մեզ բաց արեցին իրենց դռները:

Adoma, Assfam, CADA le Cèdre, Centre social les Essarts, MJC Abbaye.

Համակարգում : Laurence Lionet

Կապ (կոնտակտ) **Prométhée** 04.76.24.90.37 promethee@gcsmrsi.fr

Ինչո՞ւ է պետք խոսել հեպատիտ B և C-ի մասին

Որովհետև դրանք հիվանդություններ են՝

Որոնք նկատելի չեն . . . . .էջ 4

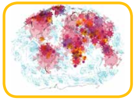

Որոնք հաճախակի են հանդիպում . . . . .էջ 6

Որոնք կարող են լինել ծանր . . . . .էջ 8

Որոնք կարող են փոխանցվել ուրիշին . . . էջ 12

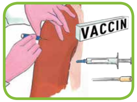

Որոնցից կարելի է խուսափել. . . . էջ 12

Որ կարել է բուժել. . . . . էջ 22

Որ կարելի է ի ախտորոշել . . . . էջ 24

Հեպատիտը լյարդի բորբոքում է

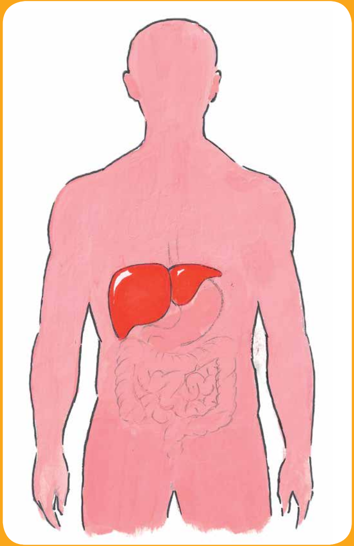

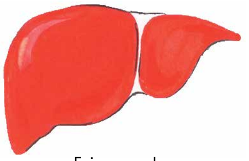

Foie normal

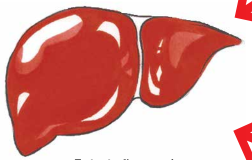

Foie inflammé

Լյարդը կենսական օրգան է

Այն ծառայում է պահեստավորելու, ձևափոխելու, արտադրելու մասնիկներ, որոնք անհրաժեշտ են մարմնի գործունեության և թունավոր նյութերը վերացնելու համար

Հեպատիտը կարող է առաջանալ թունավորումից (սպիրտային նյութեր, դեղորայք, սնկեր...) կամ վիրուսից

Հեպատիտ B և C վիրուսային հեպատիտներ են, այսինքն՝ հարուցված վարակներից

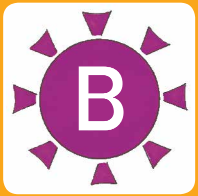

Հեպատիտ B-ի վիրուս

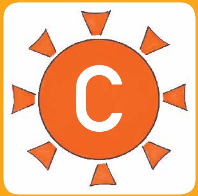

Հեպատիտ C-ի վիրուս

Որո՞նք են հեպատիտ B և C-ի նշանները

Շատ հաճախ նշաններ չեն լինում

Մարդն իրեն հիվանդ չի զգում
Չգիտես, որ հիվանդ ես

Երբեմն վարակի սկզբնական շրջանում կարող է դեղնություն առաջ գալ, հոգնածություն, սրտխառնոց, ցավեր ու հոգնածությունը կարող է երկար տևել

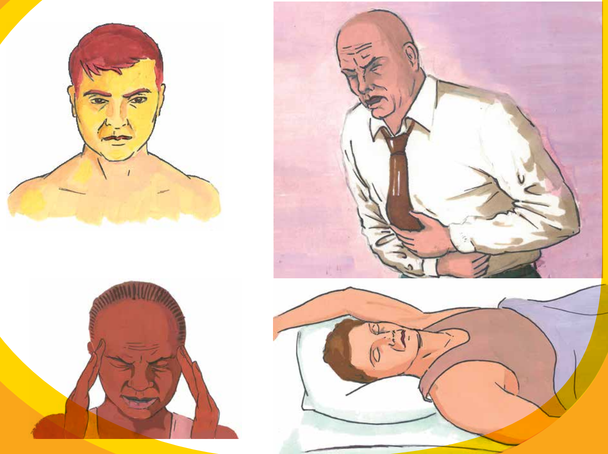

Միակ միջոցը իմանալու համար թե կա արդյոք հեպատիտ B և C ախտորոշումն է

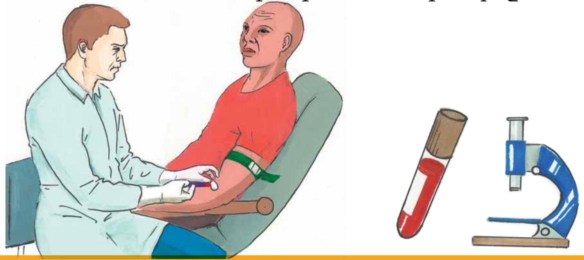

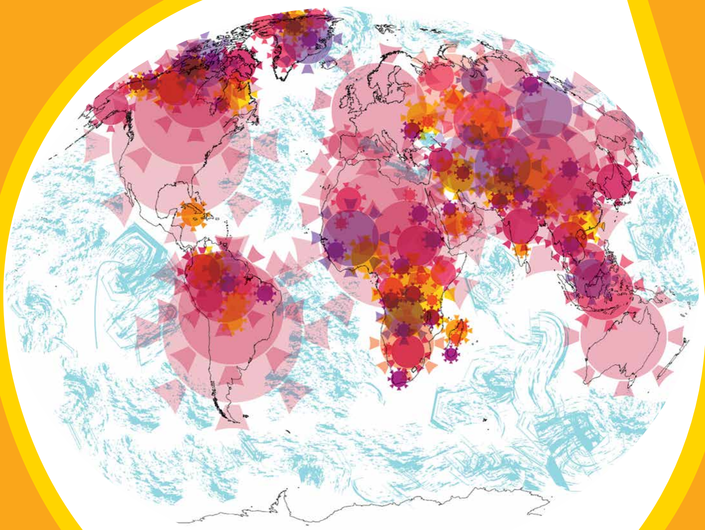

Հեպատիտ B և C հաճախակի հիվանդություններ են

Հեպատիտ B և C ունեցող մարդկանց մեծամասնությունն այն չգիտե

Աշխարհում ...

3-ից 1-ը շփման մեջ է եղել B կամ C վիրուսի հետ

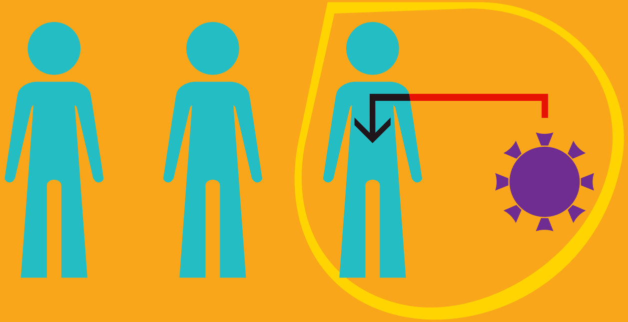

12-ից 1-ը ունի խրոնիկական հեպատիտ B կամ C

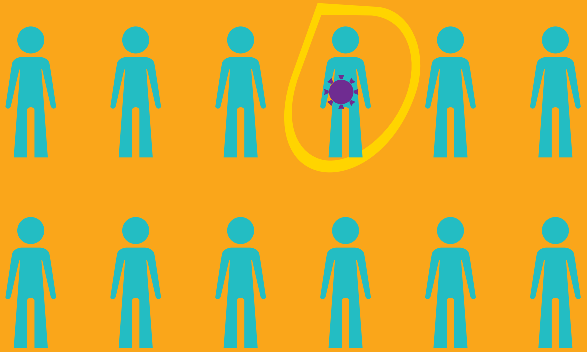

Հեպատիտ B ծա՞նր հիվանդություն է

Աշխարհում ...

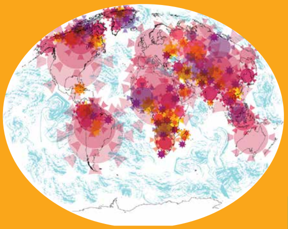

Շփում վիրուսի հետ

2 միլիարդ

10%

Խրոնիկական հեպատիտ՝ Վիրուսը մնում և շարունակում է բազմապատկվել լյարդում

20-30 տարում նրա բազմացումն առանց բուժման

Ֆիբրոզ

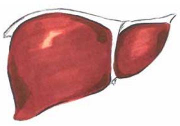

Ցիրրոզ (20 - 40%)

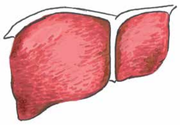

Քաղցկեղ

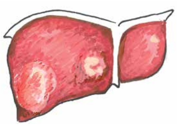

1%

Շանթահար հեպատիտ՝ Վիրուսը ոչնչացնում է լյարդին

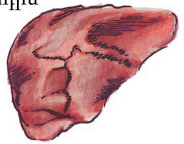

1 շաբաթ

80%

Տարեկան 600 000 մահ

89%

Բուժում՝ Վիրուսը հեռացված է օրգանիզմից

Աշխարհում ...

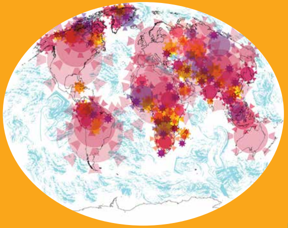

80%

Խրոնիկական հեպատիտ՝ Վիրուսը մնում և շարունակում է բազմապատկվել լյարդում

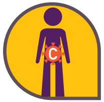

Շփում վիրուսի հետ

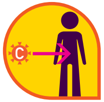

20 միլիոն

20%

Բուժում՝ Վիրուսը հեռացված է օրգանիզմից

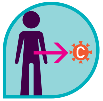

20-30 տարում նրա բազմացումն առանց բուժման

Ֆիբրոզ

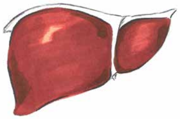

Ցիրրոզ
(20 - 40%)

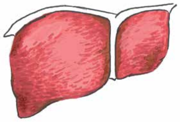

Քաղցկեղ

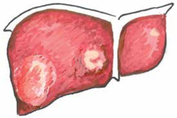

Տարեկան 350 000 մահ

Հեպատիտ B և C-ն ինչպե՞ս են փոխանցվում

Մորից երեխային՝
հղիության ընթացքում

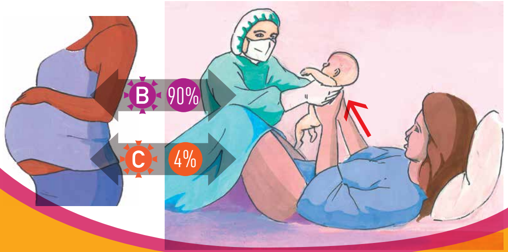

Ինչպե՞ս դրանից խուսափել

B Երբ մայրն ունի հեպատիտ B ապա նորածնին կատարվում է հատուկ պաշտպանական պատվաստում՝ սերո-պատվաստում

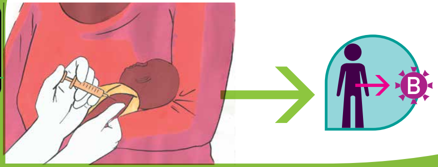

C Հեպատիտ C-ի դեմ սերո-պատվաստում չկա, սակայն երեխային փոխանցվելու ռիսկը թույլ է

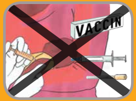

Ինչպե՞ս դրանից խուսափել — Պատվաստում անելով

B Նորածինների, երեխաների, պատանիների և չափահասների համար հեպատիտ B-ի դեմ գոյություն ունի արդյունավետ ու անվտանգ մի պատվաստում:

Երբ պատվաստված ենք հեպատիտ B-ի դեմ դրանով հիվանդանալու կամ այն ուրիշին փոխանցելու ոչ մի ռիսկ չկա:

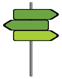

Որտե՞ղ կատարել պատվաստում:

- Բժշկի մոտ
- Անվճար պատվաստման կենտրոնում

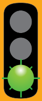

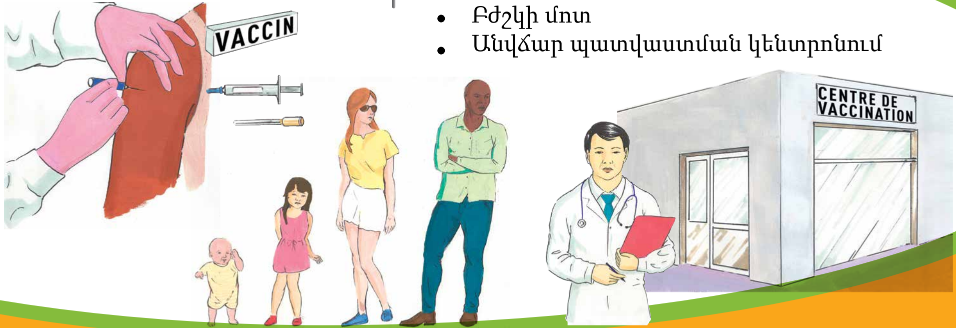

C Հեպատիտ C-ի դեմ պատվաստում չկա

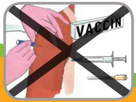

B Առանց ապահովիչի (պրեզերվատիվի) վարակված անձի հետ սեռական հարաբերությունների միջոցով՝ սեռական անդամով, սրբանով (հետանցքով), բերանով, տղամարդկանց և կանանց միջև, կամ նույն սեռին պատկանող մարդկանց միջև)

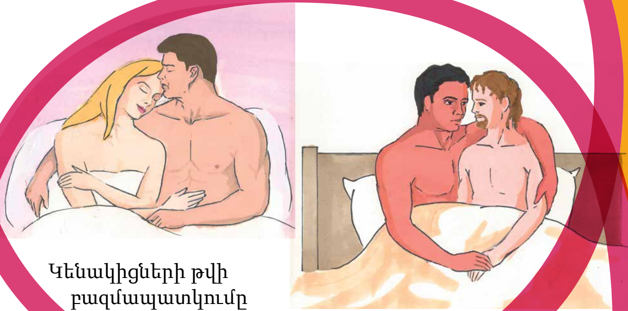

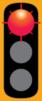

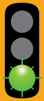

Կենակիցների թվի բազմապատկումը ավելացնում է վարակի ռիսկը

C C վիրուսը չի փոխանցվում սեռական հեղուկների միջոցով, սակայն կա վարակի ռիսկ արյան շփմամբ՝ դաշտանի, վերքի կամ տրավմատիկ հարաբերությունների ժամանակ

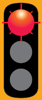

- Կիրառելով տղամարդու կամ կանացի պրեզերվատիվ և քսանյութ, որ

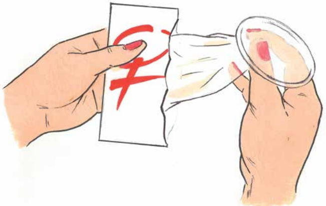

- կպահմանափակի պրեզերվատիվի պատռվածքը և վերքի առաջացումը:

Որոշ երկրներում, կամ Ֆրանսիայում մինչև 1992թ. բուժման ժամանակ՝ արյան փոխներարկման, խոշոր վիրահատության, վերակենդանացման, ոչ ստերիլ գործիքների օգտագործման ժամանակ

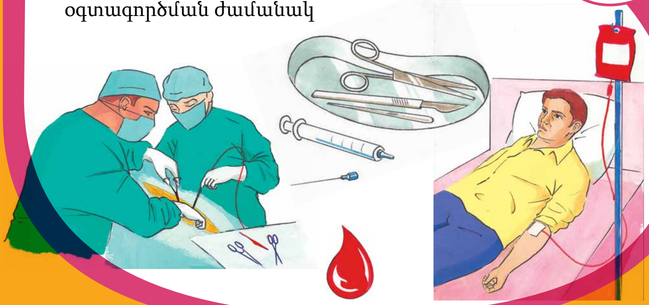

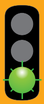

Օգտագործելով միանգամյա օգտագործման առարկաներ

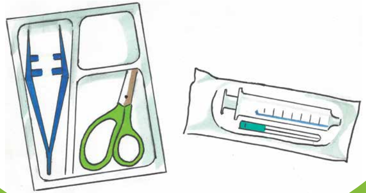

Արյան հետ շփման մեջ գտնվող անհատական օգտագործման առարկաների փոխօգտագործման միջոցով

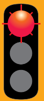

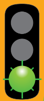

Օգտագործելով անհատական օգտագործման առարկաներ

Արյան միջոցով

Փոխանակելով թմրադեղի գործածման սարքեր՝ սրսկիչ, բամբակ, ֆիլտր, գդալ, ձողիկ, թմրադեղի ծխամորճ ...

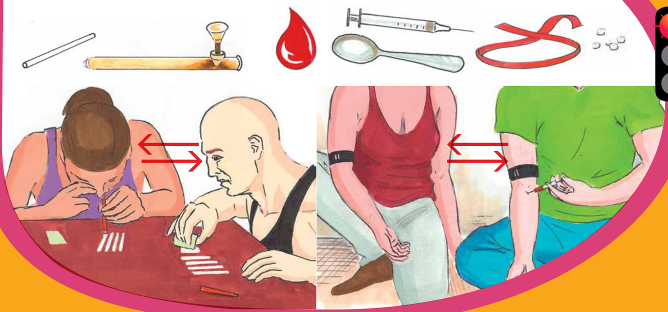

Դաջման (տատուիրովկա) պիրսինգի, սպիացման ժամանակ...արդեն օգտագործված առարկաներով՝ ասեղ, թանաք, զարդեղեն...

Եթե գործածում են թմրանյութեր, օգտագործելով նոր և անձնական սարքեր

Գնալով մասնագետի մոտ, որ գործածում է ստերիլ սարքեր

շրջանում հեպատիտ
B-ի փոխանցման շատ
թույլ ռիսկ կա խորը համբույրի
միջոցով:

Կան բուժման միջոցներ

B Հեպատիտ B- ի համար վերջնական բուժում չկա, այլ կարելի է կասեցնել վիրուսի առաջխաղացումը. Դա թույլ է տալիս նորմալ ձևով ապրել:

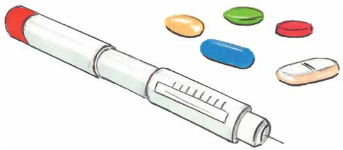

C Ինչ վերաբերում է հեպատիտ C-ին ապա շատ ժամանակ այն կարելի է բուժել:

Երբ մարդ հիվանդ է կարևոր է՝

- Չդադարեցնել բուժումը նշանակված ժամկետի ընթացքում
- Պարբերաբար հանդիպել բժշկին և կատարել վերաստուգիչ քննություններ
- Այդ մասին խոսել իր շրջապատում և անհրաժեշտության դեպքում դիմել օգնության

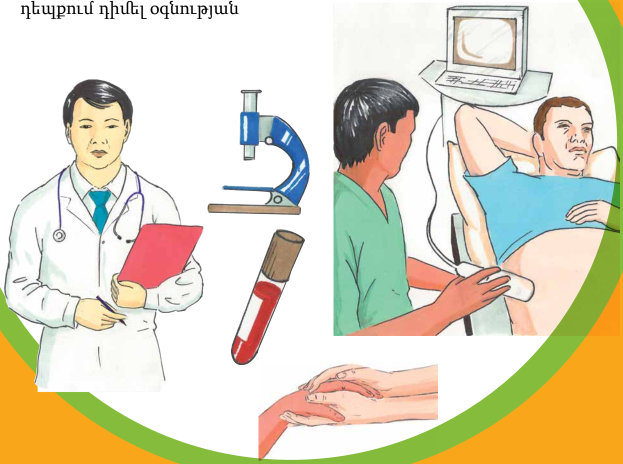

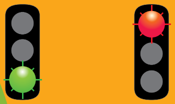

- Սահմանափակել սպիրտային խմիչքների, ծխախոտի գործածումը, խուսափել քաշի չափազանց ավելացումից, որոնք կարող են սրեցնել հիվանդությունը

Կատարելով ախտորոշում

Դա հատուկ քննում է ստուգելու համար կա՞ արդյոք վիրուս:
Վստահ լինելու, որ հիվանդություն չկա կամ եթե կա բուժվել մինչ հիվանդության բարդացումը ու այն չփոխանցել իր շրջապատին:

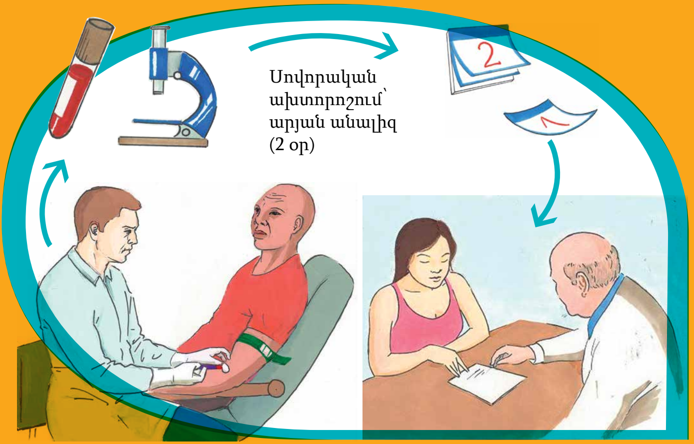

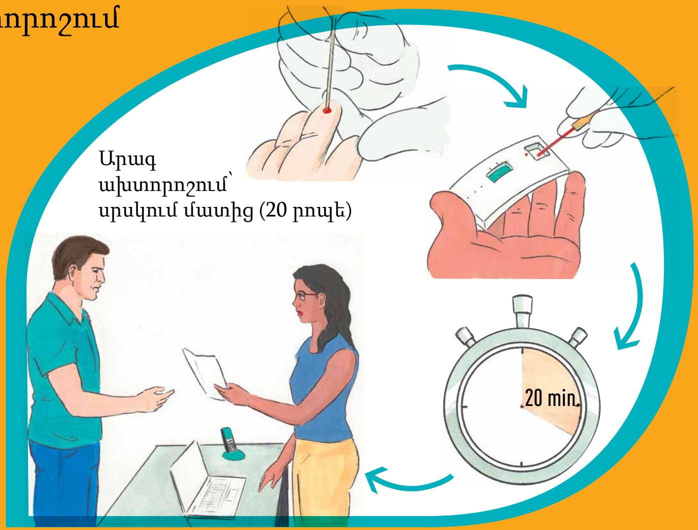

* Եթե տեստը հայտնաբերում է հեպատիտ, ապա պետք է արյան անալիզ անել վստահ լինելու արդյունքով:

Բացասական ախտորոշումը չի պաշտպանում հիվանդությունից:
Ռիսկի դիմելու դեպքում հնարավոր է վարակվել ավելի ուշ:

Որտե՞ղ կատարել ախտորոշում:

- բժշկի նշանակմամբ, լաբորատորիայում:
- Առանց նշանակման անանուն (կոնֆիդենցիալ) և անվճար ախտորոշման կենտրոնում (CDAG)
- Որոշ ընկերակցություններում

Իսկ վիրուսային մյուս հեպատիտները՞

Դրանք ավելի հազվադեպ են ու ավելի պակաս վտանգավոր
Հնարավոր է միաժամանակ ունենալ բազմաթիվ հեպատիտներ, դա կավելացնի բարդությունների ռիսկը

	Հեպատիտ **A**	Հեպատիտ **D**	Հեպատիտ **E**
Աշխարհում հաճախականության և մահացու դեպքերը	Տարեկան 1,4 միլիոն դեպք Տարեկան 7 000 մահացու դեպք Ֆրանսիայում ավելի հազվադեպ	Վարակվում են հեպատիտ B-ի հետ միաժամանակ կամ դրանից հետո D վիրուսը վերածվում է վիրուս B-ի ու բազմանում Կա 10 միլիոն խրոնիկ հիվանդ	Տարեկան 20 միլիոն դեպք Տարեկան 70 000 մահացու դեպք ՙՖրանսիայում շատ հազվադեպ է
Վիրուսի փոխանցումը 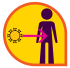	Հատկապես ջրի և աղտոտված սննդամթերքի միջոցով (խմելու ջրի բացակայություն)		Խոզի կամ եղջերուի վարակված մսով Ոչ մաքուր ջրի և սննդամթերքի միջոցով 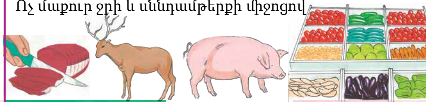
Զարգացումը	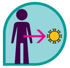 99% -ով ապաքինում Սրընթաց հեպատիտ 1%	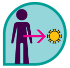 Առողջացում 20% Խրոնիկական հեպատիտ 80%	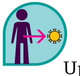 Առողջացում 99% Սրընթաց հեպատիտ 1%
Բուժում 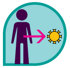			
Կանխում		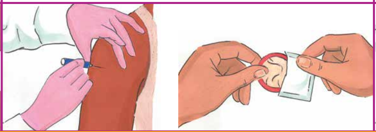	

Illustrations : Shadi Morshed – Graphisme : caracteristic.fr

PROMETHEE ALPES - RESEAU

Avec le soutien financier de la DGS

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

MINISTÈRE
DES AFFAIRES SOCIALES
ET DE LA SANTÉ

Imprimerie Notre-Dame – Montbonnot
IMPRIM'VERT 2014
Papier recyclé – Encres à base végétale